

Скароты

- а. — айцец
адз. зах. — адзінка захавання
акад. — акадэмік
арк. — аркуш
арт. — артыкул
б. — былы
б. г. — без году
БВК — Беларуская вайсковая камісія
БВТ-ва — Беларускае выдавецкае таварыства
БДАМЛМ — Беларускі дзяржаўны архіў-музей літаратуры і мастацтва
БНК — Беларускі Народны Камітэт
БНК-т — Беларускі Нацыянальны Камітэт (1917 г.)
БНР — Беларуская Народная Рэспубліка
БНТ — Беларускае навуковае таварыства
бп — біскуп
БПК — Беларускі пасольскі клуб у Сойме Польскае Рэспублікі
БПС-Р — Беларуская партыя сацыялістаў-рэвалюцыянераў
БПС-Ф — Беларуская партыя сацыялістаў-фэдэралістаў
бр. — брашура
БРВ — Беларуская Рада ў Вільні
БРГ — Беларуская Рэвалюцыйная Грамада
БРП — Беларуская Рэвалюцыйная Партыя
БСГ — Беларуская Сацыялістычная Грамада
БСДП — Беларуская сацыял-дэмакратычная партыя (1918—1924)
БСДРГ — Беларуская сацыял-дэмакратычная работніцкая група
БСДРП — Беларуская сацыял-дэмакратычная рабочая партыя
БСРГ — Беларуская Сялянска-Работніцкая Грамада, пасольская фракцыя ў Сойме Польскае Рэспублікі (1925—1927) і масавая арганізацыя ў Заходняй Беларусі (1926—1927)
БСРР — Беларуская Сацыялістычная Радавая Рэспубліка
БССР — Беларуская Савецкая Сацыялістычная Рэспубліка
Бунд — Усеагульны габрэйскі рабочы саюз у Расеі і Польшы (з 1897 г.), Усеагульны габрэйскі рабочы саюз у Літве, Польшы і Расеі (з 1901 г.)
бундаўцы — сябры і прыхільнікі Бунду
БХД — Беларуская хрысціянская дэмакратыя
БЦВК — Беларускі цэнтральны выбарчы камітэт
в. — вёска
вайск. — вайсковы
ВБГ — Віленская беларуская гімназія
верас. — верасень
ВКЛ — Вялікае Княства Літоўскае
вол. — воласьць
воп. — вопіс
ВРК — ваенна-рэвалюцыйны камітэт
вып. — выпуск
г. зв. — гэтак званы
г. п. — гэтаму падобнае
гадз. — гадзіна
газ. — газэта
ген. — генэрал
гіст. — гістарычны
грам. — грамадзянін, грамадзянка
грамадаўскі — тое, што адносіцца да БСГ ці БСРГ
грамадаўцы — сябры БСГ і БСРГ
гргр. — грамадзяне
губ. — губерня
дак. — дакумэнт
дзес. — дзесяціна, дзесяціны (зямлі)
дзярж. — дзяржаўны
ДПУ — Дзяржаўнае палітычнае ўпраўленьне
БССР
др. — другі
д-р — доктар
жн. — жнівень
жых. — жыхар
зб. — зборнік
змаганцы — сябры “Змаганьня”
“Змаганьне” — масавая арганізацыя ў Заходняй Беларусі (1927—1930) і пасольская фракцыя “Змаганьне за інтарэсы сялянаў

і работнікаў” у Сойме Польскае Рэспублікі (1928—1930)

інж. — інжынер

кадэты — сябры і прыхільнікі Канстытуцыйна-дэмакратычнай партыі ў Расеі

Камінтэрн — Камуністычны Інтэрнацыянал

камэнт. — камэнтар

кастр. — кастрычнік

кн. — кніга

кн. — князь, княгіня

КП(б)Б — Камуністычная партыя (бальшавікоў) Беларусі

КП(б)ЛіБ — Камуністычная партыя (бальшавікоў) Літвы і Беларусі

КПЗБ — Камуністычная партыя Заходняе Беларусі

КПП — Камуністычная партыя Польшчы

крас. — красавік

к-т — камітэт

крышт. — крыштанім

кс. — ксёндз

ліп. — ліпень

лістап. — лістапад

ЛСДП — Літоўская сацыял-дэмакратычная партыя

лют. — люты

м. — места, мястэчка

мес. — месяц; мясечнік

мін. — міністар

мін-ва — міністэрства

напр. — напрыклад

НАРБ — Нацыянальны архіў Рэспублікі Беларусь

нац. — нацыянальны

НПХ — Незалежная сялянская партыя (Niepodległa Partia Chłopska)

н. ст. — новы стыль

НЭП — новая эканамічная палітыка

ням. — нямецкі

п. — пан, пані

п. з. — пад загалоўкам

п. н. — пад назовам

пав. — павет

паліт. — палітычны

палк. — палкоўнік

парт. — партыйны

пасьясл. — пасьяслоўе

ПЗТ — поўны збор твораў

подп. — подпіс, подпісы

польск. — польскі

ППС — Польская сацыялістычная партыя (Polska Partia Socjalistyczna)

ППС Літвы, гл. *ППС у Літве*

ППС у Літве — арганізацыя ППС у Літве і Беларусі

прадм. — прадмова

праф. — прафэсар

прыкл. — прыкладам

ПС-Р — Партыя сацыялістаў-рэвалюцыянераў (расейская)

псэўд. — псэўданім

пэпэсаўцы — сябры ППС

пэпэсы — сябры ППС

расейск. — расейскі

РКП(б) — Расейская камуністычная партыя (бальшавікоў)

РСДРП — Расейская сацыял-дэмакратычная работніцкая партыя

РСФСР — Расейская Савецкая Фэдэратыўная Сацыялістычная Рэспубліка

РСЧА — Рабоча-Сялянская Чырвоная Армія

с. — старонка

сак. — сакавік

сац.-рэв. — сацыялісты-рэвалюцыянеры

сацыяліст. — сацыялістычны

с.-д. — сацыял-дэмакратыя, сацыял-дэмакраты, сацыял-дэмакратычны

СНК — Савет Народных Камісараў

СПБР — Сацыялістычная партыя Белай Русі

с. п. — сьвятое памяці

спр. — справа

с.-р. — сацыяліст-рэвалюцыянер

с.-с. — сіяністы-сацыялісты

ССРБ — Сацыялістычная Савецкая Рэспубліка Беларусі

ССРЛ — Сацыялістычная Савецкая Рэспубліка Літвы

ССРЛіБ — Сацыялістычная Савецкая Рэспубліка Літвы і Беларусі

ССРР — Саюз Сацыялістычных Радавых Рэспублік

ст. ст. — стары стыль

стр. — старонка

студз. — студзень

сьнеж. — сьнежань

сш. — сшытак

сэр. — сэрыя

тав. — таварыш

т. зв. — так званы

ТБШ — Таварыства беларускай школы

т-ва — таварыства

т. п. — таму падобнае

тр. — травень

тт. — таварышы

тыс. — тысяча

уклад. — укладальнік, укладаньне

УНР — Украінская Народная Рэспубліка

ун-т — унівэрсытэт

УСБ — Унівэрсітэт імя Сыцяпана Батуры

ў Вільні

УЦВК — Усерасійскі Цэнтральны Выканаўчы Камітэт

ф. — фонд

хадэкі — хрысьціянскія дэмакраты

хадэцыя — хрысьціянская дэмакратыя

ХДЗ — Хрысьціянска-дэмакратычная злучнасьць

парк. — паркоўны

ЦБВР — Цэнтральная беларуская вайсковая рада

ЦК — Цэнтральны Камітэт

чал. — чалавек

час. — часопіс

чэрв. — чэрвень

эльэсдэкі — літоўскія сацыял-дэмакраты

эндэкі — нацыянальныя дэмакраты, сябры Партыі нацыянальнае дэмакратыі, польскія шавіністы

эндэцкі — тое, што належыць да эндэцыі

эндэцыя — Партыя нацыянальнае дэмакратыі ў Польшчы і яе прыхільнікі

эсдэкі — сацыял-дэмакраты

эсэры — сацыялісты-рэвалюцыянэры

эсэсы — сіяністы-сацыялісты

эсэфы — сацыялісты-фэдэралісты

грамадовскі — гл. *грамадаўскі*

грамадовцы — гл. *грамадаўцы*

пр. — прачыя

т. к. — так как

LMAV — Lietuvos Mokslo Akademijos Biblioteka (Бібліятэка Літоўскай акадэміі навук)

PPS — Polska Partia Socjalistyczna (Польская сацыялістычная партыя)

Скарочаныя назовы кніг, альманахаў і календароў, паводле якіх друкуюцца творы А. Луцкевіча, якія згадваюцца ў ягоных тэкстах і на якія даюцца спасылкі ў камэнтарох

Адраджэньне — Адраджэньне: Гіст. альманах. Вып. 1. / Склад. і навук. рэд. А. П. Грыцкевіч — Мн.: Унівэрсітэцкае, 1995.

АЛ:МСД — Антон Луцкевич: Материалы следственного дела НКВД БССР. / Подгот. к печати, введение и комментарии В. Н. Михнюка, Н. М. Климовича и А. Н. Гесь. Мн.: БелНИИДАД, 1997.

Архівы БНР — Архівы Беларускай Народнай Рэспублікі. Т. I. У 2-х кн. / Укладаньне, падрыхт. тэксту, уступн. арт., камэнт., пераклады, паказальнікі С. Шупы. Вільня—Нью-Ёрк—Менск—Прага: Беларускі Інстытут Навукі й Мастацтва; Таварыства Беларускага Пісьменства, 1998.

Белорусское движение — Турук Ф. Белорусское движение: Очерк истории национального и революционного движения белорусов / С приложением белорусской нелегальной литературы, важнейших документов политических партий и национальных организаций и этнографической карты белорусского племени, составленной акад. Е. Ф. Карским. М., 1921. Перавыд: Мн., 1994.

БЗВ — Луцкевіч А. Барацьба за вызваленьне. Вільня—Беласток: Інстытут беларусістыкі, Беларускае гістарычнае таварыства, 2009.

БК-1914 — Беларускі календар на 1914 год. Вільня, 1914.

Гісторыя Беларусі канца XVIII — пачатку XX ст. — Гісторыя Беларусі канца XVIII — пачатку XX ст. у дакументах і матэрыялах // Укладальнік, навуковы рэдактар А. Ф. Смалянчук. Вільня: Еўрапейскі гуманітарны ўнівэрсітэт, 2007.

ДГБР — Луцкевіч А. Да гісторыі беларускага руху: Выбраныя творы. Мн.: Беларускі кнігазбор, 2003.

Запісы — Запісы Беларускага Навуковага Таварыства. Сшытак 1. Вільня, 1938.

ЗБ — Заходняя Беларусь: Зборнік грамадзкае мысьлі, навукі, літаратуры, мастацтва Зах.

Беларусі. Кн. I. Вільня 1923.

Зборнік “НН” — Зборнік “Наша Ніва”. Вільня, 1920.

ЗІБ — Знешняя палітыка Беларусі: Зборнік дакументаў і матэрыялаў. Т. 1 (1917—1922 гг.) / Складальнікі У. М. Міхнюк, У. К. Ракашэвіч, Я. С. Фалей, А. В. Шарапа, С. А. Шупа. Мн., 1997.

Октябрь 1917 и судьбы политической оппозиции — Октябрь 1917 и судьбы политической оппозиции: Совместное российско-белорусское исследование. В 3-х ч. Ч. 2-я: *У истоков политического противостояния: Материалы и документы по истории общественных движений и политических партий Республики Беларусь*. Гомель, 1993.

Памяці... — Памяці Івана Луцкевіча ў першы ўгодкі сьмерці Яго. (20. VIII. 1919 — 20. VIII. 1920). Вільня, 1920.

ПКЛіМ — Луцкевіч А. Выбраныя творы: Праблемы культуры, літаратуры і мастацтва. Мн.: Кнігазбор, 2006.

Пра Івана Луцкевіча — Пра Івана Луцкевіча: Успаміны, сьведчаньні. Мн.: Кнігазбор, 2007.

Сацыялістычны рух на Беларусі — Сацыялістычны рух на Беларусі ў праклямацях 1905 году / Сабраў і скампанаваў М. Мялешка; прадмова З. Жылуновіча; уступы І. Віткоўскага. Мн., 1927.

Формы... — Формы нацыянальнага движення в современных государствах. Сборник. СПб., 1909.

ЭГБ — Энцыклапедыя гісторыі Беларусі.

Скарочаныя назовы часопісаў і газэтаў, паводле якіх друкуюцца творы А. Луцкевіча, якія згадваюцца ў ягоных тэкстах і на якія даюцца спасылкі ў камэнтарох

БГЧ — Беларускі гістарычны часопіс, выходзіць у Менску з 1993 г.

БД — Беларуская Доля, газ., выходзіла ў Вільні 23.05.1923 (аднадзёнка) і з 11.01 да 22.05.1925 г.

БЗвон — Беларускі Звон, газ., выходзіла ў Вільні з 6.1.1931 да 2.12.1932 г.

БН — Беларуская Ніва, газ., выходзіла ў

Вільні з 18.11.1925 да 16.03.1926 г.

ВБ — Вольная Беларусь, газ., выходзіла ў Менску з 28.05(10.06) 1917 г. да 20.10.1918 г.

ВС — Вольны Сыцяг, газ., выходзіла ў Вільні з 5.06 да 25.10.1923 г.

Г — Гоман, газ., выходзіла ў Вільні з 1(14).09.1916 да 24.12.1918 г. (выданьне В).

ГБ — Голас Беларуса, газ., выходзіла ў Вільні з 14.02 да 19.04.1924 г.

З — Змаганьне, газ., выходзіла ў Вільні з 28.10.1923 да 31.01.1924 г.

Зьв — Зьвязда, газ., выходзіла на расейск. мове з 27.07(9.08).1917 г. у Менску, з лют. 1918 г. у Смаленску, са сьнеж. 1918 г. у Менску, у крас. 1919 г. у Вільні, у тр.-жн. 1919 г. у Менску, да жн. 1920 у Смаленску, з 8.08.1920 у Менску; з 1927 г. выходзіла на беларускай, цяпер на беларускай і расейск. мовах.

ЛіМ — Літаратура і мастацтва, газ., выходзіць у Менску з 1932 г.

МБ — Маладая Беларусь, альманах, выходзіў у Санкт-Пецярбурзе ў 1912—1913 гг.

Н — Ніва, газ., выходзіць у Беластоку з 1956 г.

НД — Наша Доля, газ., выходзіла ў Вільні з 1(14).09 да 1(14).12.1906 г.

НДумка — Наша Думка, газ., выходзіла ў Вільні з 24.12.1920 да 8.07.1921 г.

НН — Наша Ніва, газ., выходзіла ў Вільні з 10(23).11.1906 да 7(20) 1915 г. і з 28.10 да 20.12.1920 г.; адноўленая ў 1991 г.

НС — Наша Справа, газ., выходзіла ў Вільні 30.11.1926 і з 1.12.1926 да 22.01.1927 г.

НСпр — Народная Справа, газ., выходзіла ў Вільні з 19.06 да 27.11.1926 г.

НСьцяг — Наш Сыцяг, газ., выходзіла ў Вільні з 5.06 да 12.08.1923 г.

НШ — Новы Шлях, газ.-аднадзёнка, выйшла ў Вільні 4.01.1925 г.

П — Польша, час., выходзіць у Менску з 1922 г.

РГ — Родныя Гоні, час., выходзіў у Вільні з сак. да кастр. 1927 г.

С — Свабода, газ., выходзіла ў Менску ў 1990—1997 гг.

Сп — Спадчына, час., выходзіць у Менску з 1989 г.

Arche — Arche (Пачатак), час., выходзіць у Менску з 1998 г.

БК — “Biełaruskaja Krynica”, газ., выходзіла з (21).10.1917 у Петраградзе; № 3 за 1918 г. у Менску; з 7.09.1919 да 12.07.1940 г. у Вільні; з 15.04.1937 да 17.11.1939 г. не выходзіла; да 1925 і з 17.11.1939 г. мела назву “Кrynica”.

Нм — Номан, газ., выходзіла ў Вільні з 15(28).02.1916 да 24.12.1918 г. (выданьне А).

Сев.-Зап. Ж. — Северо-Западная Жизнь

Gaz. Codz. — Gazeta Codzienna

Gaz. Wil. — Gazeta Wileńska

Kur. Lit. — Kurjer Litewski

PW — Przegląd Wileński